

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Цінова політика та витрати підприємств у II кварталі 2017 року. Умови та плани фінансування діяльності підприємств

(за результатами ділових очікувань підприємств України)

Шукало Наталія Вячеславівна, головний економіст
відділу кон'юнктурних опитувань
Департаменту статистики та звітності

Національний банк України
м. Київ, 23 червня 2017 року

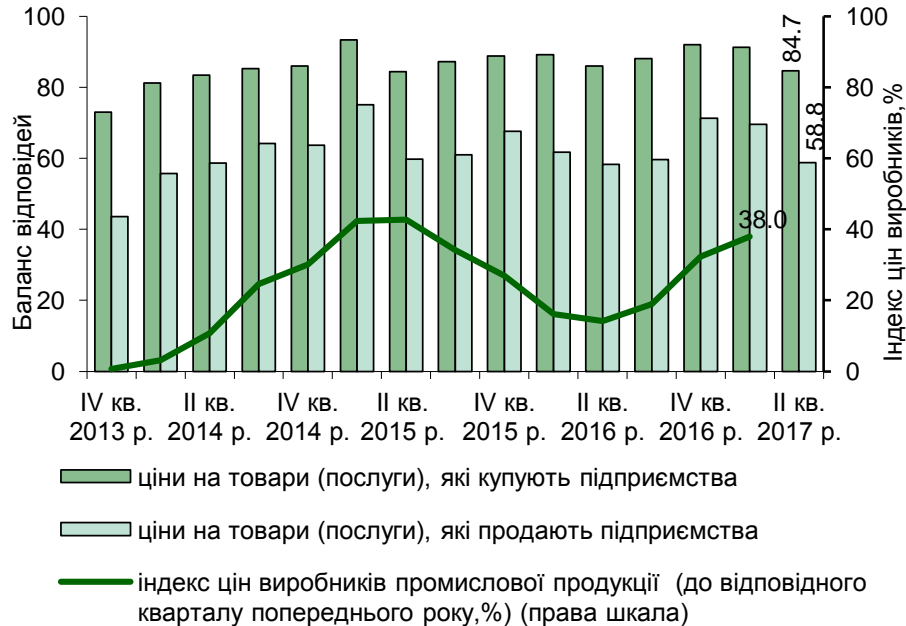
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Головне

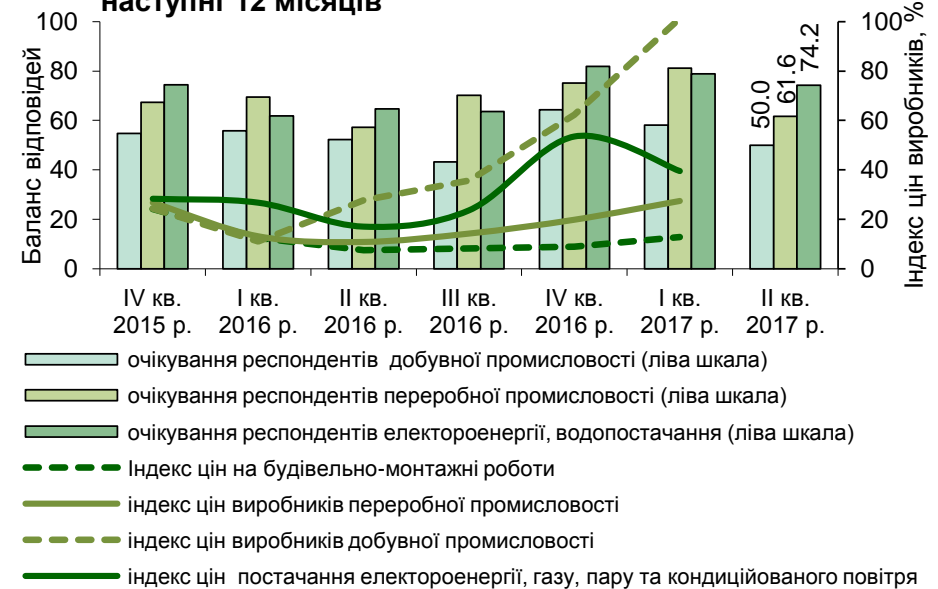
- ✓ Оцінки респондентів щодо зростання цін виробників та витрат на одиницю продукції знижуються
- ✓ Основними факторами впливу на рівень вихідних цін залишаються ціни на енергоносії, сировину та матеріали
- ✓ Знижуються очікування щодо зростання витрат на одного найманого працівника
- ✓ Потреба в запозичених коштах, у т. ч. банківських кредитах, зростає
- ✓ Збільшуються плани респондентів щодо банківських кредитів
- ✓ Респонденти надають перевагу кредитам у національній валюті
- ✓ Основним стримуючим фактором при прийнятті рішення стосовно залучення банківського кредиту залишаються занадто високі процентні ставки
- ✓ Триває зниження оцінок щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів
- ✓ Оцінки та очікування банків щодо зміни стандартів кредитування корпоративного сектору відрізняються від очікувань респондентів

Оцінки респондентів щодо зростання цін виробників знижуються з початку року

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців

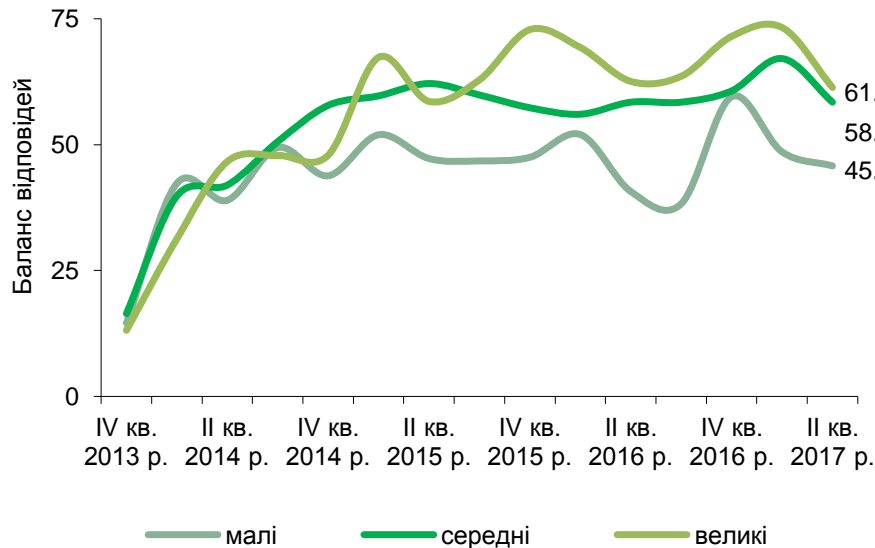
Динаміка цін виробників промислової продукції (до відповідного кварталу попереднього року) та очікувань щодо витрат на одиницю продукції у наступні 12 місяців

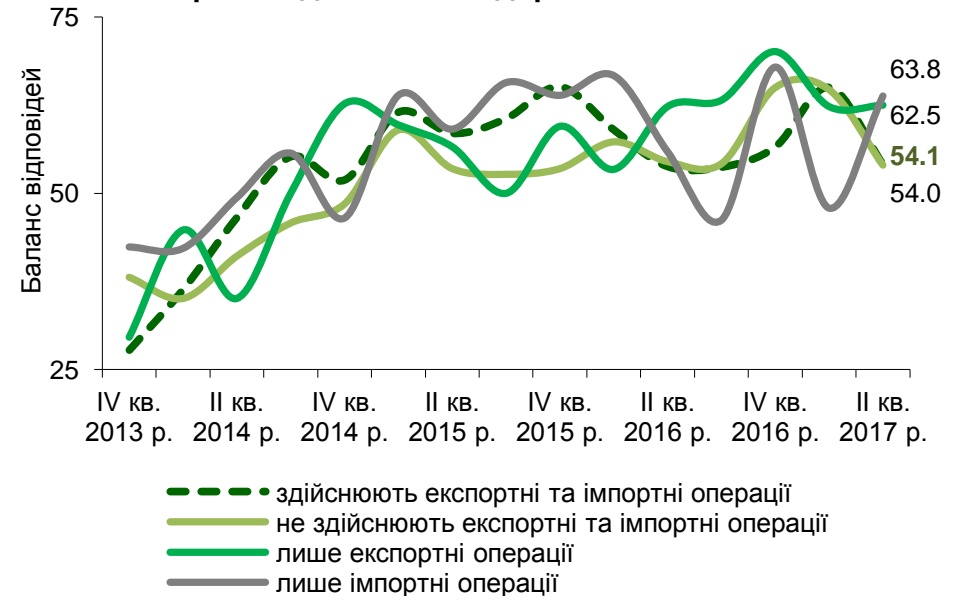
- Очікується зростання цін як на покупні товари і послуги, так і на продукцію власного виробництва.
- Найнижчі очікування щодо зростання цін на покупну продукцію – у підприємств добувної промисловості, на продукцію власного виробництва – у підприємств сільського господарства.

Очікування щодо зростання витрат на одиницю продукції знизилися за всіма основними видами діяльності

Динаміка очікувань щодо витрат на одиницю продукції у наступні 12 місяців за розміром підприємства

Динаміка очікувань респондентів щодо витрат на одиницю продукції у наступні 12 місяців за напрямом діяльності підприємства

■ Найнижчі очікування:

- у малих підприємств
- у підприємств, що не здійснюють експортні та імпорتنі операції

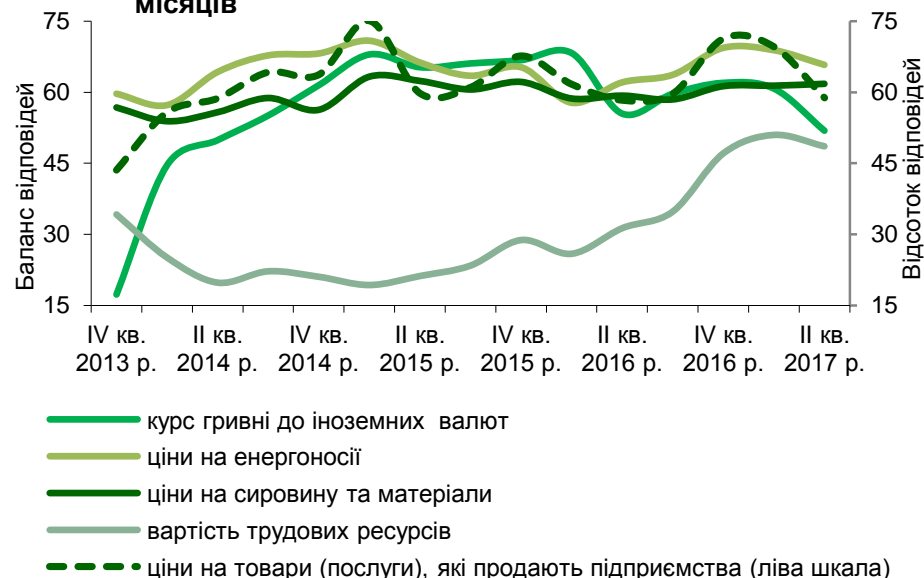

Основні фактори впливу на рівень вихідних цін не змінилися

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги

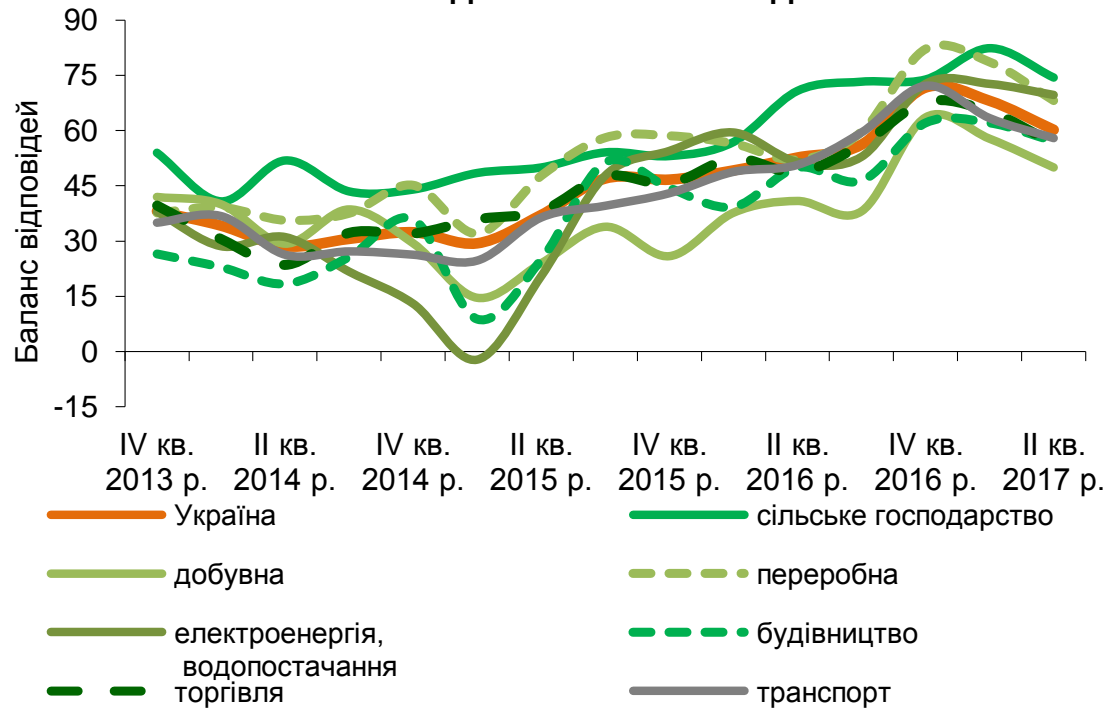
Основні фактори впливу на зміни рівня відпускних цін виробників на товари та послуги у наступні 12 місяців

- Основними факторами впливу залишаються ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також курс гривні до іноземних валют.

Зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника уповільнюється (1)

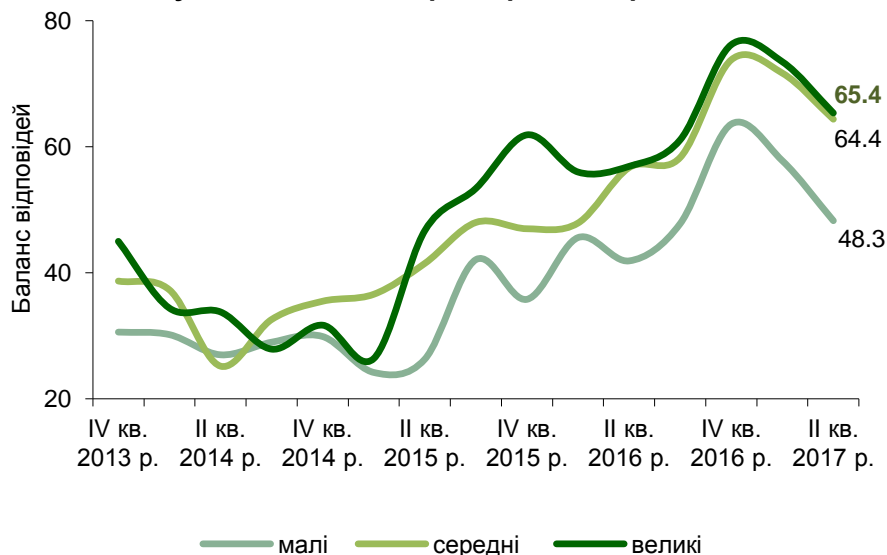
Динаміка очікувань щодо витрат на оплату праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців за основними видами економічної діяльності

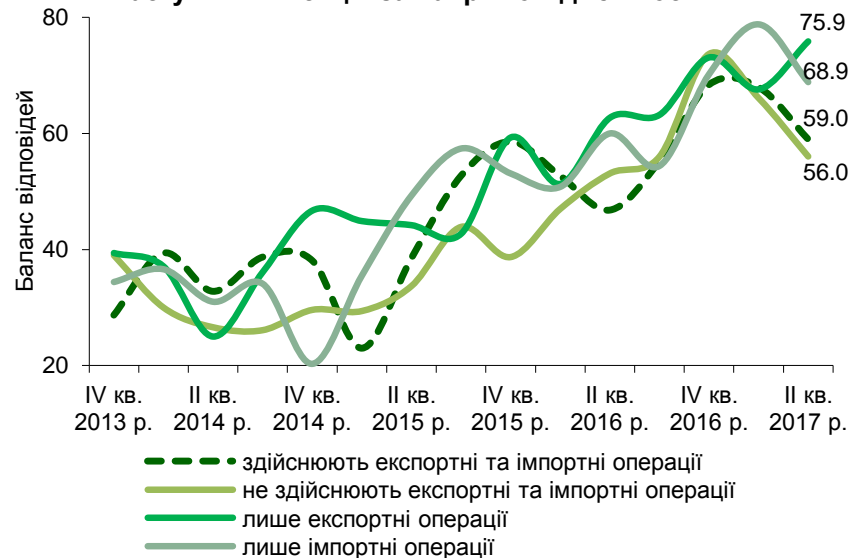
- Очікування щодо збільшення майбутніх витрат на оплату праці одного найманого працівника послаблюються другий квартал поспіль.
- Найнижчі очікування – у підприємств добувної промисловості, найвищі – у підприємств сільського господарства.

Зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника уповільнюється (2)

Динаміка очікувань підприємств щодо витрат на оплату праці одного найманого працівника в наступні 12 місяців за розміром підприємств

Динаміка очікувань підприємств щодо витрат на оплату праці одного найманого працівника наступні 12 місяців за напрямом діяльності

■ Найнижчі очікування у:

- малих підприємств
- підприємств, що не здійснюють експортні та імпорتنі операції

■ Найвищі очікування у:

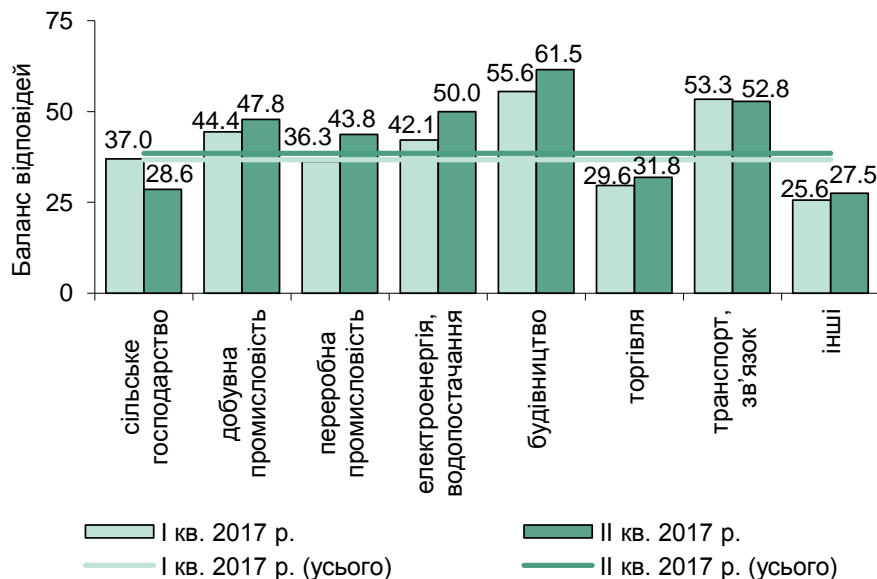
- великих
- підприємств, що здійснюють лише експортні операції.

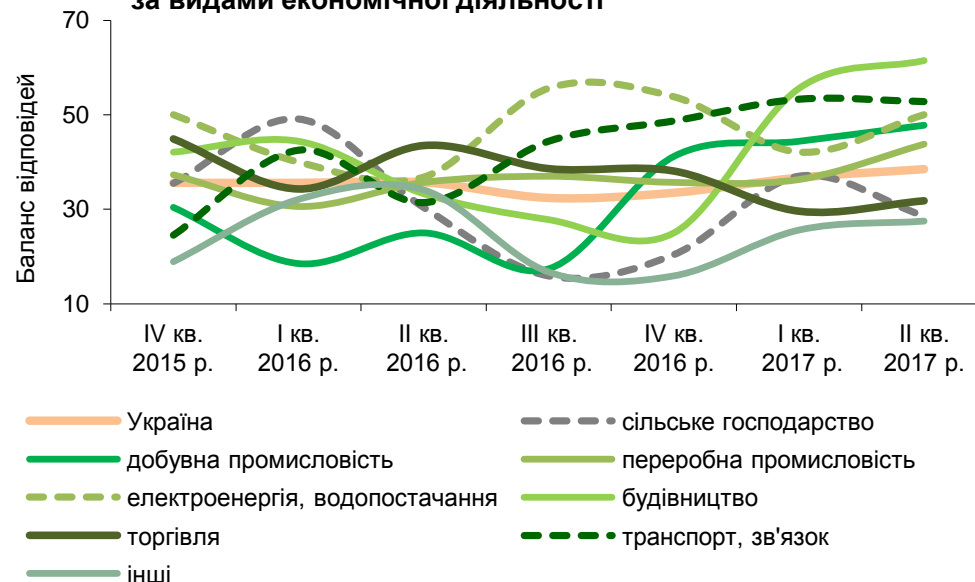
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Потреба респондентів у запозичених коштах продовжує зростати

Очікування респондентів щодо змін потреб їх підприємств у запозичених коштах найближчим часом за видами економічної діяльності

Очікування респондентів щодо змін потреб їх підприємств у запозичених коштах найближчим часом за видами економічної діяльності

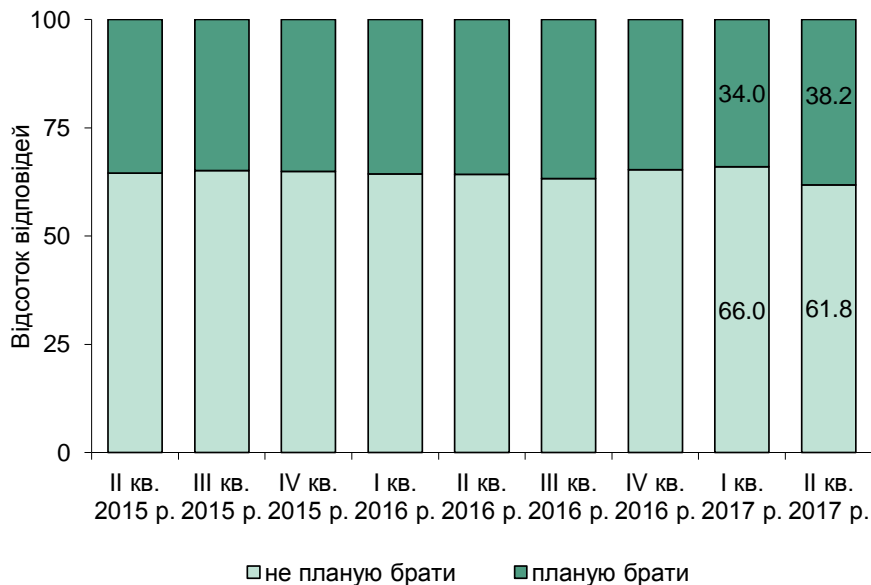
- Респонденти очікують зростання потреби в запозичених коштах найближчим часом. **Очікування зростають третій квартал поспіль.**
- Найбільша потреба в запозиченнях – у підприємств будівництва, найменша – у підприємств інших видів економічної діяльності.

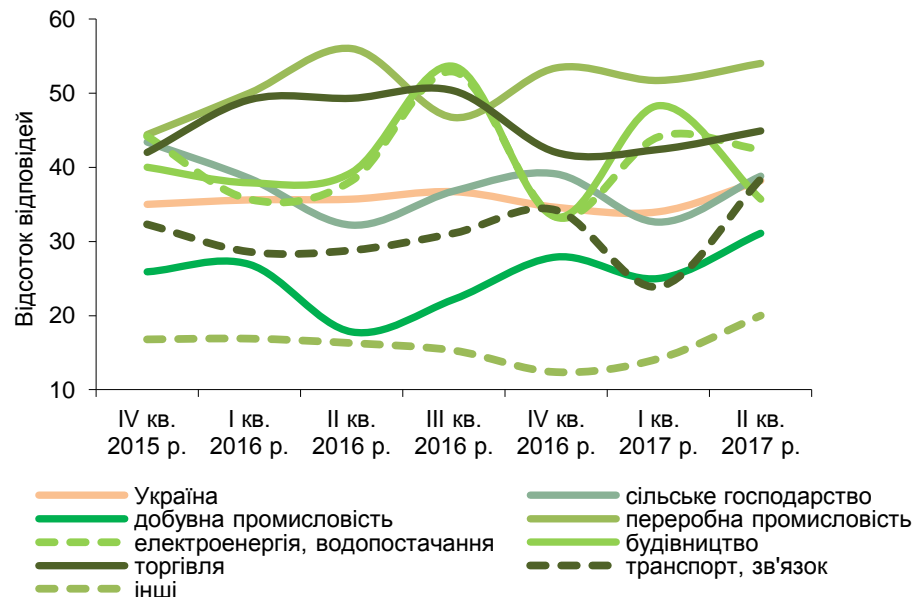
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Третина респондентів планує брати банківські кредити

Плани респондентів щодо наступних банківських кредитів

Плани респондентів щодо наступних банківських кредитів

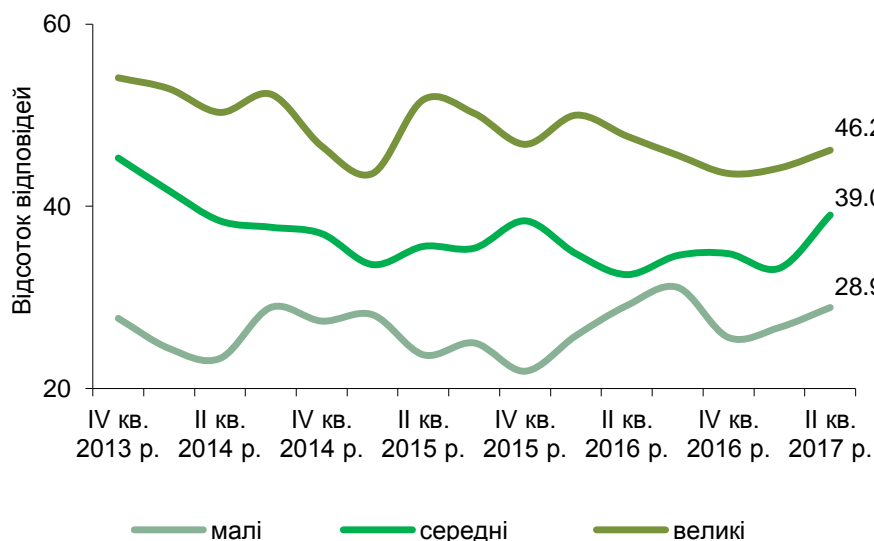
- Частка респондентів, які планують брати кредити – 38.2 % (у I кварталі 2017 року – 34.0%).
- Найбільше планують брати банківські кредити підприємства переробної промисловості, найменше – інших видів діяльності.

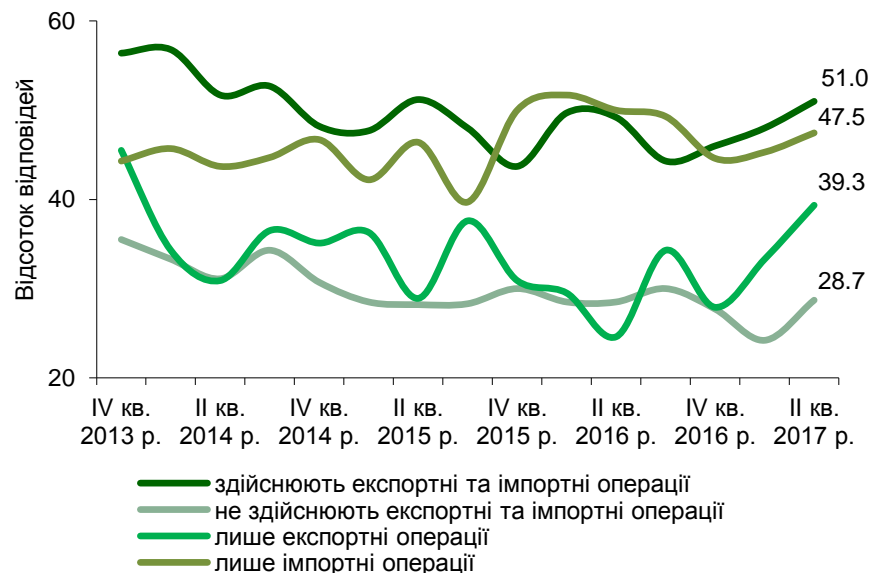
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Найбільше планують брати банківські кредити великі підприємства, а також ті, які здійснюють експортно-імпорتنу діяльність

Частка підприємств, що планує брати банківські кредити за розміром підприємств

Плани респондентів щодо банківських кредитів за напрямком діяльності

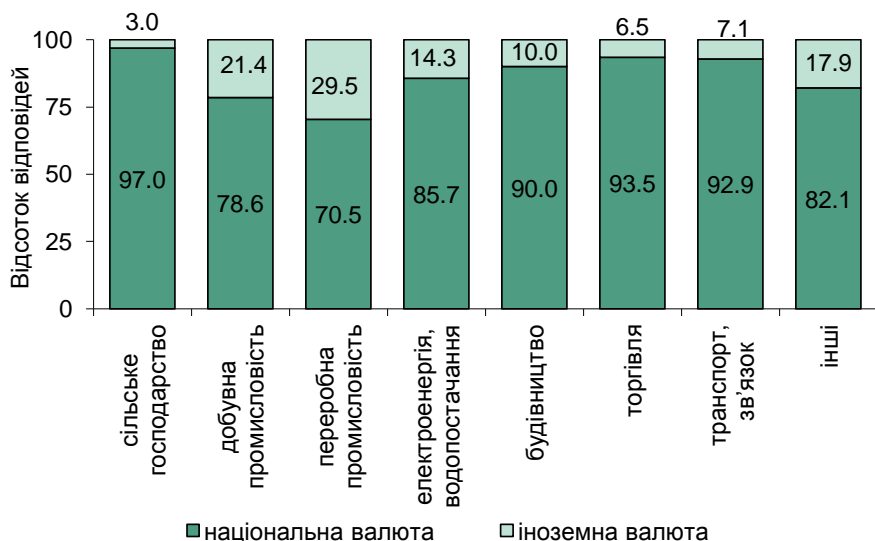
- Найбільше планують брати кредити:
 - за розміром – великі підприємства
 - за напрямом діяльності – підприємства, що здійснюють експортні та імпорتنі операції.

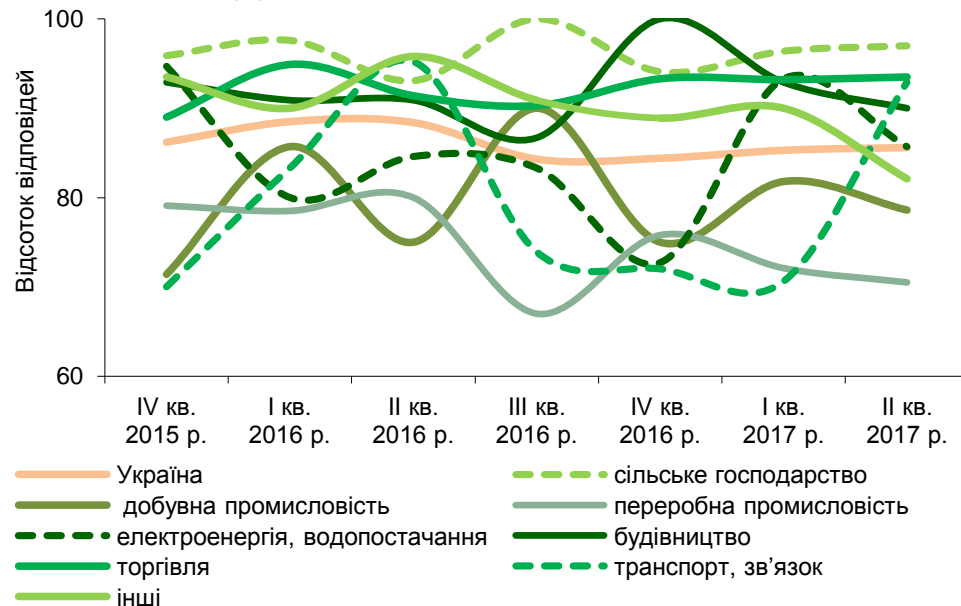
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Переважає більшість респондентів планує брати кредити в національній валюті

Плани респондентів у II кварталі 2017 року щодо виду валют наступного кредиту за видами економічної діяльності

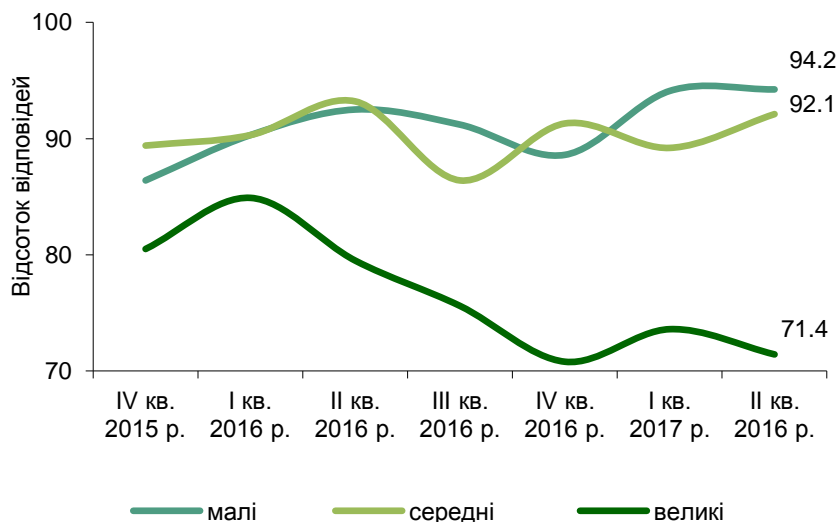
Плани респондентів щодо отримання наступного кредиту у національній валюті

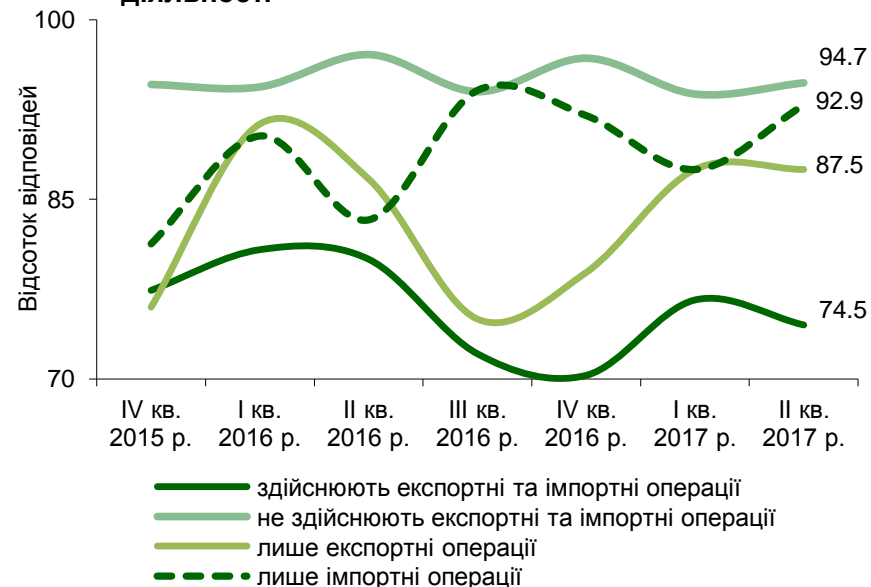
- Збільшилася частка респондентів, які планують брати кредити в національній валюті.
- **Найбільше планують брати кредити в національній валюті підприємства сільського господарства, в іноземній – підприємства переробної промисловості.**

Плани респондентів щодо банківських кредитів у національній валюті різняться між підприємствами за розміром та напрямом діяльності

Частка підприємств, що планує брати банківські кредити у національній валюті за розміром підприємств

Частка підприємств, що планує брати банківські кредити у національній валюті за напрямом діяльності

- Найбільше планують брати кредити в національній валюті:
 - за розміром – малі
 - за напрямом діяльності - підприємства, що не здійснюють експортно-імпортні операції
- Найменше:
 - за розміром – великі підприємства
 - за напрямом діяльності – підприємства, що здійснюють експортні та імпортні операції.

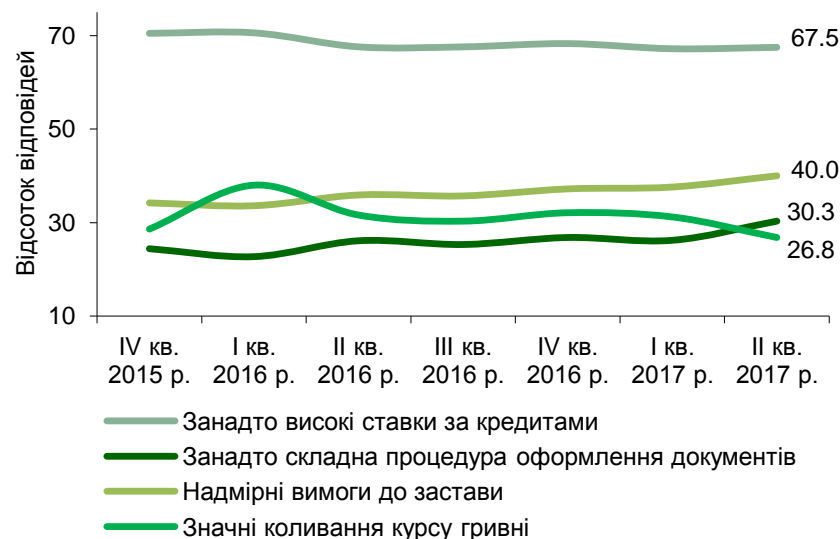

Основні фактори впливу на прийняття рішення про відкладення залучення кредиту залишаються незмінними

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків

Основні фактори впливу, що змушують підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків

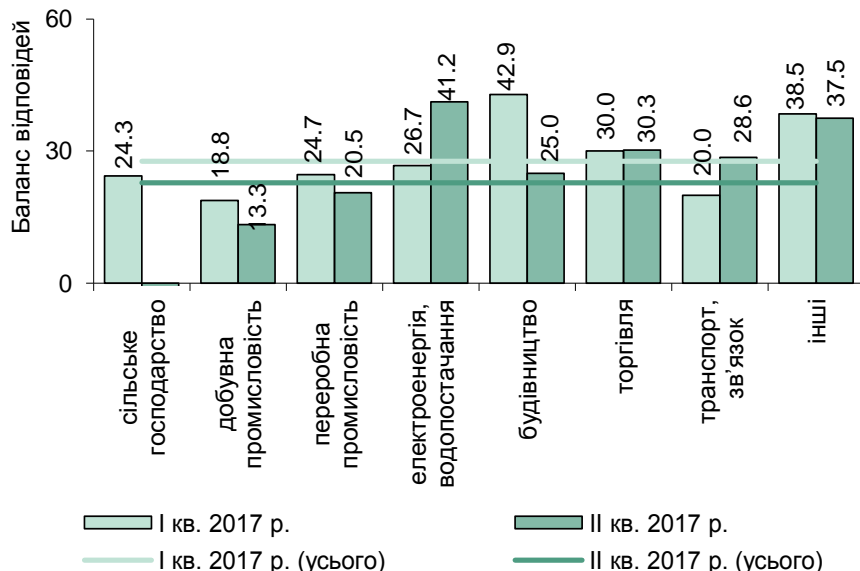
- **Найсуттєвішою перешкодою** для залучення нових кредитів залишаються занадто високі ставки за кредитами.

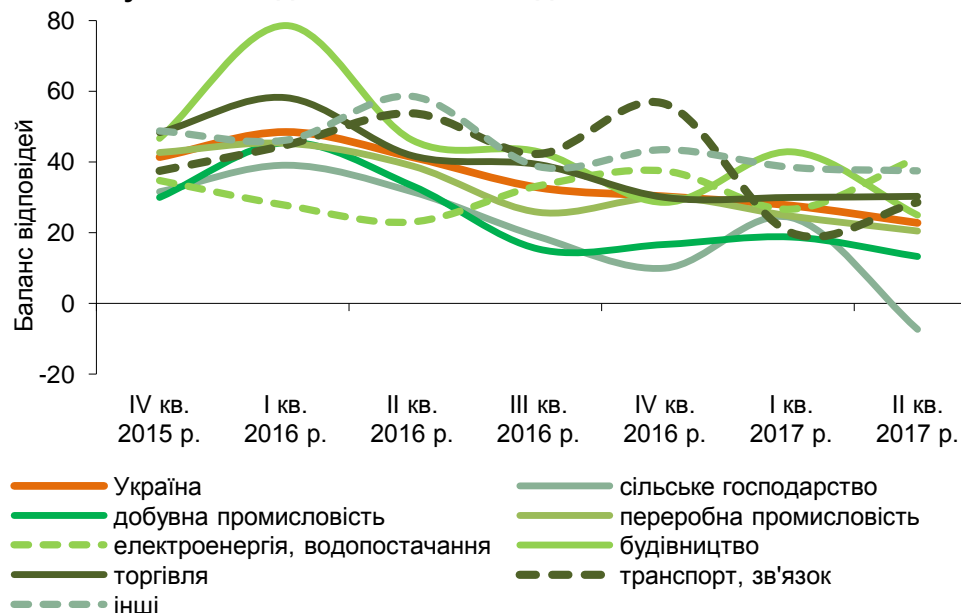
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Тривало зниження оцінок щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів

Оцінки респондентів щодо змін жорсткості кредитних умов за видами економічної діяльності

Оцінка респондентів щодо змін жорсткості кредитних умов за видами економічної діяльності

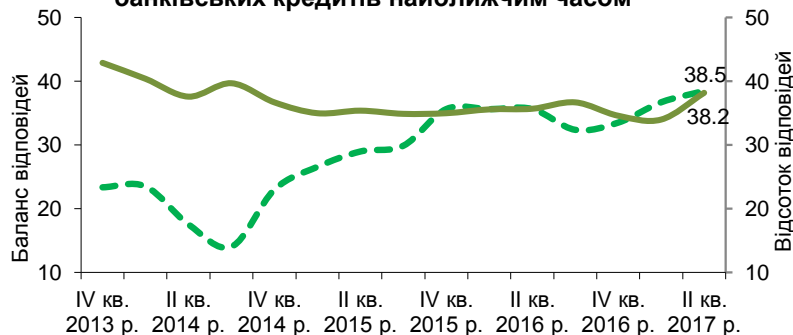
- Баланс відповідей щодо посилення жорсткості кредитних умов знизився до 22.8% (у попередньому кварталі – 27.7%).
- Про пом'якшення кредитних умов зазначили респонденти сільського господарства (баланс відповідей – «мінус» 7.3%).
- Найвищі оцінки – у підприємств електроенергії та водопостачання.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

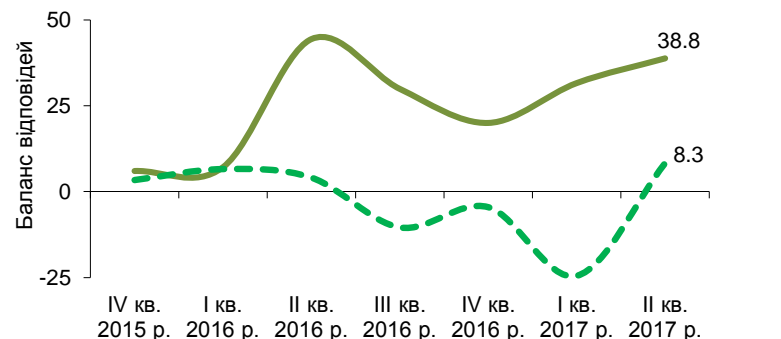
Попит на кредити за оцінками підприємств та банків стабільний

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом

--- потреба у запозичених коштах (ліва шкала)
— плани респондентів щодо наступних кредитів (планують брати) (права шкала)

Очікування банків щодо попиту корпоративного сектора на кредити без урахування сезонних змін і стандартів кредитування

— очікування банків щодо зміни попиту корпоративного сектору
--- очікування банків щодо зміни стандартів схвалення заявок на кредити

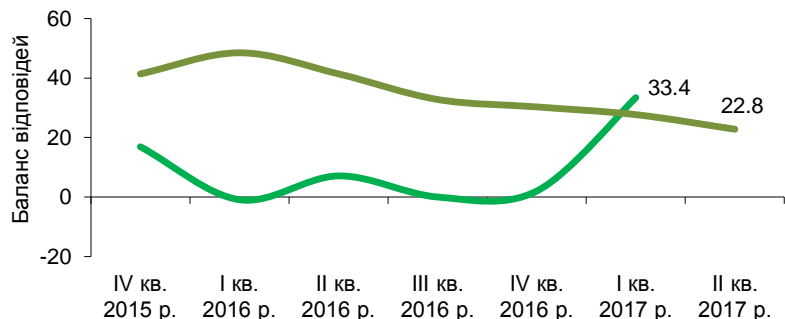
- Протягом останніх трьох років (з II кварталу 2014 року) частка респондентів, яка планує брати банківські кредити, знаходилася в межах 34.0 – 39.7%.
- За результатами останнього опитування баланс очікувань респондентів щодо зростання потреби у запозичених коштах для фінансування діяльності підприємств **найвищий за останні три роки**.
- Банки очікують, що посилення жорсткості стандартів за всіма видами кредитів корпоративного сектору триватиме й у II кварталі.
- У II кварталі банки сподіваються на підвищення попиту на кредити з боку економічних агентів.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

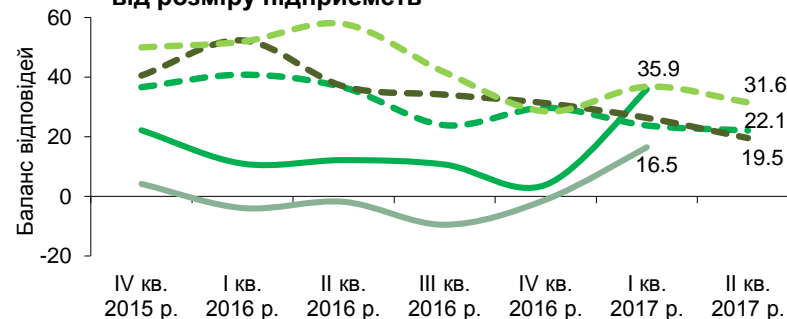
Стандарти кредитування корпоративного сектору посилюються

Оцінки жорсткості стандартів кредитування банків та зміни жорсткості умов отримання банківського кредиту респондентами

- Оцінка банками жорсткості стандартів схвалення кредитних заявок корпоративного сектору
- Оцінка респондентів змін жорсткості умов отримання банківського кредиту

Зміни жорсткості стандартів кредитування банками та зміни жорсткості умов отримання банківського кредиту респондентами залежно від розміру підприємств

- Оцінка банками стандартів кредитування МСП
- Оцінка банками стандартів кредитування великих підприємств
- Оцінка респондентів - великих за розміром підприємств
- Оцінка респондентів - середніх за розміром підприємств
- Оцінка респондентів - малих за розміром підприємств

- Банки відзначили посилення жорсткості стандартів кредитування корпоративного сектору в I кварталі 2017 року: баланс відповідей – 33.4% (у IV та III кварталах 2016 року – 2.0 та 0.0% відповідно).
- Найвищими були оцінки за кредитами великим підприємствам (баланс відповідей – 35.9%).
- Підприємства відзначили про зростання жорсткості кредитних умов останнім часом (баланс відповідей – 22.8%).
- Звіт про опитування банків розміщено на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку України <http://bank.gov.ua> (розділ «Публікації», «Опитування про умови кредитування»).